

VVD-suggesties Voorjaarsoverleg

Komende week gaat het kabinet het Voorjaarsoverleg in met de sociale partners. De VVD-fractie hecht er sterk aan, dat dit overleg daadwerkelijk succes oplevert. Het kabinet zal daarbij al het mogelijke moeten doen om partijen te verenigen. De VVD-fractie vindt dat de geest van het Stichtingsaccord 1982 ook in de resterende kabinetsperiode springlevend gehouden moet worden. De VVD-fractie beveelt daarbij een vijfledige aanpak aan:

- Zekerstelling van 2 mld.-lastenverlichting voor het bedrijfsleven.
- Ingangzetting van een grootschalig actieplan om de gehele jaargang schoolverlaters (incl. de langdurig werklozen onder hen) geplaatst te krijgen.
- Voortzetting van arbeidsherverdeling via arbeidsduurverkortung „op maat“.
- Voortzetting van de reële loonmatiging met 2% in combinatie met winstparticipatie door individuele werknemers.
- Omzetting van een deel van de opbrengst van de bezuinigingen van 9 à 10 mld. in 1985 in belasting- en premieverlaging voor de werknemers.

(Voor nadere informatie: dr. R.W. de Korte, tel. 070-614911, tst. 2648).

Verdrag overdracht strafvervolgung

Het doel van dit verdrag – in het kader van de internationale strafrechtelijke samenwerking – is zowel het beter mogelijk maken van een effectieve aanpak van de criminaliteit als een verbetering van de strafrechtspleging. Aan de ene kant hoeft de bestrijding van criminaliteit niet langer te worden gefrustreerd doordat verdachten of veroordeelden kunnen profiteren van het bestaan van nationale grenzen en territoriaal beperkte opsporingsbevoegdheden, aan de andere kant wordt het belang van de burger gediend, bijvoorbeeld door niet tot vervolging over te gaan, als dat in een ander land al is gebeurd. Met deze doelstelling kan de VVD-fractie zich verenigen.

Internationale strafrechtelijke samenwerking gebeurt nu al regelmatig door de toenemende internationale betrekkingen en het veelvuldige personenverkeer.

In de meeste gevallen komt de overdracht erop neer, dat de staat waarin het delict gepleegd is, afziet van berechting zodat die berechting plaatsvindt door de staat waarvan de dader de nationaliteit bezit. Het gaat dan bijna altijd om daders die al weer in hun oorspronkelijke land zijn teruggekeerd, zoals bij verkeersovertradingen veelal het geval is. De VVD-fractie vindt het een goede zaak dat het verdrag de huidige praktijk in regels vastlegt. Dat verhoogt de rechtszekerheid.

De nederlandse rechter wordt door dit verdrag op geen enkele wijze genoodzaakt, wanneer hij een zaak

overneemt van het buitenland, om een hogere straf op te leggen, omdat het strafbare feit in het land waar het gepleegd is zwaarder zou zijn bestraft.

Meer problemen zijn er bij het omgekeerde geval, waarbij de strafvervolgung overgedragen wordt aan een ander land. In het algemeen zal dat voor de verdachte gunstig zijn; de verdachte heeft in zijn land van herkomst betere mogelijkheden voor de verdediging – in zijn eigen taal – voor reclassering, proefverlof en dergelijke. Er kunnen zich echter gevallen voordoen, waarin het redelijk is dat aan de zienswijze van de verdachte over de overdracht van de strafvervolgung van zijn geval aandacht wordt besteed, bijvoorbeeld als de verdachte zich nog in Nederland bevindt. In dat geval is de VVD voorstander van een beperkt bevoegdrecht.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911, toestel: 3114).

Terrorisme-verdrag

Aan de behandeling in de Tweede Kamer van het terrorisme-verdrag zijn vele discussies voorafgegaan. Terrorisme wordt aan de ene kant ervaren als een allerverwerpelijkt middel tot het bereiken van een door vele mensen niet begrepen doelstelling, maar door anderen juist gezien als de enige manier om een in hun ogen verwerpelijk staatsbestel omver te gooien.

In de ogen van de VVD-fractie is politiek geweld tegen een democratisch bestuurd land waar vrijheid van meningsuiting en in het algemeen de rechten van de mens zijn gegarandeerd, waar de burger invloed kan uitoefenen op de samenstelling van de politieke organen die hem besturen, uit den boze. Het is hoogst noodzakelijk dat de democratische landen in de wereld – in dit geval in Europa – wat het terrorismeverdrag betreft, maatregelen nemen tegen terreur, vooral omdat daarbij in toenemende mate onschuldige burgers het slachtoffer worden.

De VVD vindt het onaanvaardbaar als daders van terrorisme zich aan berechting kunnen onttrekken. Het gaat hierbij om zeer ernstige wandaden zoals het kapen van vliegtuigen, het plegen van aanslagen op diplomaten, gijzeling, het plaatsen van bommen en dergelijke – dikwijls met politieke motieven. Ook in ons land komen dit soort zaken voor, te denken valt daarbij aan de bezetting van de Iraanse ambassade, aan de bezetting in 1974 van de Franse ambassade in Den Haag door leden van het Japanse Rode Leger, en de overbekende treinkapingen bij De Punt en Wijster.

In het algemeen is sprake van een toenemende internationalisering van het terrorisme. Bij de huidige stand van het internationale recht kunnen sommige daders, namelijk zij die zich in een ander land bevinden, niet worden uitgeleverd vanwege met name het politieke karakter van hun

daad. Echter, in het land waar zij zich wel bevinden, en waarheen zij dus meestal zijn ontvlucht, hebben zij niets misdaan en zijn zij op zichzelf niet strafbaar.

Het doel van dit verdrag nu, is ervoor te zorgen dat de plegers van terroristische gewelddaden zich niet langer aan hun berechting kunnen onttrekken. Met dit doel kan de VVD-fractie zich geheel verenigen.

Immers, de rechten van de mens, waarmee rekening moet worden gehouden, zijn niet alleen de rechten van degenen, die beschuldigd worden van of veroordeeld zijn wegens daden van terrorisme, maar die rechten van de mens zijn ook de rechten van de slachtoffers van die daden.

Hoofdgedachte van het verdrag is om het uitleveringsverbod voor een aantal met name genoemde hoogst ernstige delicten tegenover een beperkt aantal bevriende verwante landen te laten vervallen, ook al zijn die delicten gepleegd vanuit politieke motieven. Het is niet onlogisch wanneer bevriende ideologisch gelijkgezinde staten de uitlevering wegens politieke delicten toestaan aan elkaar. Men heeft immers een gezamenlijk belang het gelijksoortige staatsbestel intact te houden. Ook nu al wordt er wel uitgeleverd, namelijk ingeval van een aanslag op een buitenlands staatshoofd, of van volkerenmoord. Als er echter om wat voor reden dan ook, toch niet kan worden uitgeleverd, zal de berechting in het land van verblijf moeten plaatsvinden.

Ook al ben je van mening, dat daders van terrorisme vervolgd moeten kunnen worden, dan nog is het een logische zaak dat hun uitlevering niet plaatsvindt naar landen waar het met de democratie niet zo nauw genomen wordt. Om deze reden is de VVD, met de regering, van oordeel dat er een voorbehoud bij het verdrag moet worden aangetekend. Dat houdt in dat ons land zich het recht voorbehoudt de opportuniteit van de uitlevering van geval tot geval te bezien. In het algemeen zal die uitlevering echter wel moeten plaatsvinden, alleen in uitzonderingsgevallen zullen wij tot berechting hier moeten overgaan.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911 toestel:3114).

Schadevergoeding Wet R.O.

Bij de behandeling van de wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is nog steeds de problematiek van de vergoeding van schades en hogere kosten in behandeling:

- Tot hoever mag een overheid (Rijk, provincie, gemeente) door ruimtelijke maatregelen de vrijheid, de belangen, en andere rechten van individuele burgers beperken en wanneer mogen de burgers aan die overheid om een schadevergoeding vragen?
- Wanneer kan een lagere overheid een financiële claim bij een hogere overheid indienen, als die lagere overheid zich voor hogere kosten ziet gesteld door zich aan „hogere” plannen te houden? Anders gezegd: Is het wel billijk om anderen dan „plannenmakers” direct of indirect met eventuele kosten of schade op te zadelen? En in hoeverre moet hier het criterium gelden: „Wie bepaalt, die betaalt”?

De VVD-woordvoerder heeft een uitbreiding voorgesteld van de huidige, bestaande vergoedingsregelingen, die te beperkt worden geacht. Immers, momenteel kan een burger alleen schadevergoeding aan een gemeente vragen, als hij door bepalingen van een gemeentelijk bestemmingsplan onevenredige schade lijdt, die redelijkerwijs niet voor zijn rekening moet blijven; en: momenteel kan een

gemeente alleen aan een andere overheid een vergoeding voor hogere kosten vragen als die kosten zijn ontstaan door een uitdrukkelijke „aanwijzing” van die hogere overheid.

Behalve in die zeer beperkte gevallen, bestaat er voor de burger of gemeente geen andere financiële rechtsbescherming ten opzichte van Rijksplannen en provinciale streekplannen; deze plannen vallen niet onder een vergoedingsplicht.

En toch hebben ook die (gedetailleerde) plannen in de praktijk wel degelijk een bindende werking direct naar de gemeente en indirect naar de burgers toe. Soms als „stille kracht”, soms als „stille dwang”.

Op grond van deze argumentatie heeft onze woordvoerder een amendement op artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening ingediend, dat een uitbreiding van de schadevergoedingsplicht inhoudt. Behalve de bepalingen van het bestemmingsplan zelf, zullen dan ook beslissingen omtrent vrijstelling als bedoeld in de artikelen 17, 18, 18a en 19 onder de schadevergoedingsplicht vallen, evenals: aanhoudingen met betrekking tot bouw- en aanlegvergunningen, aanwijzingen en uitzonderingen ex art. 65 en een besluit ex art. 66 tweede lid. (zie toelichting)

Aldus is het amendement in overeenstemming met adviezen van de commissie Samkalden, de Raad voor de Ruimtelijke Ordening en het Interprovinciaal Overleg over ruimtelijke ordening.

Hoewel de VVD-fractie eigenlijk nu ook al ruimtelijke plannen van provincies en Rijksoverheid, zoals streekplannen, structuurschetsen in principe schadevergoedingsplichtig wilde maken, was daar(nog) geen parlementaire meerderheid voor te vinden.

Om toch de nodige druk op de ketel te houden in deze zeer principiële zaak, werd de Regering bij motie uitgenodigd om voor 1 januari 1985 het regeringsstandpunt over zo'n uitbreiding van de schadevergoedingsplicht aan de Kamer kenbaar te maken. Minister Winsemius ging hiermee akkoord. De discussie is dus nog (lang) niet afgerond.

Toelichting: art. 17 Vrijstelling van bepalingen van het bestemmingsplan gedurende maximaal 5 jaar voor als tijdelijk bedoelde bouwwerken. Bij Algemene Maatregel van Bestuur kan de Minister over de toepassing van dit artikel regels stellen.

art. 18. Idem voor kassen en daarmee gelijkgestelde bouwwerken; art. 19. Vrijstelling van bestemmingsplanbepalingen voor gebieden waarvoor een voorbereidingsbesluit geldt, of waarvoor een nieuw bestemmingsplan ter inzage is gelegd; art. 65 Vrijstelling door de Minister voor „werken of werkzaamheden, waarvan het algemeen belang vordert, dat zij met spoed worden uitgevoerd”; art. 66, lid 2. Niet toepassing van deze wet, besloten door de Minister, in gevallen, dat een werk of werkzaamheid is aangewezen ten behoeve van de landsverdediging.

(Voor nadere informatie: mr. A.J. te Veldhuis, tel. 070-614911, tst 2288).

Nota Eerstelijnszorg

Uitgangspunt is dat de capaciteit en kwaliteit van de zorg dicht bij huis zoveel mogelijk moet worden versterkt en verbeterd. Het verantwoordelijkheidsgevoel van mensen voor zichzelf en hun omgeving moet worden gestimuleerd. Dit opdat zo min mogelijk een beroep hoeft te worden gedaan op duurdere gespecialiseerde, vanuit instellingen geboden zorg.

Het beleid van de regering is in deze gericht op:

- het bevorderen van gestructureerde samenwerking tussen huisartsen, kruiswerk, algemeen-maatschappelijk werk en gezinsverzorging.
- Waarbij deze disciplines in een bepaald werkgebied gezamenlijk het hulpaanbod voor zoveel mogelijk dezelfde personen moeten aanbieden.
- Extra financiën komen slechts beschikbaar indien tegelijkertijd ombuigingen in de intramurale sfeer plaatsvinden.

Alhoewel de VVD-woordvoerder het belang van de zorgverlening in de thuissituatie onderstreepte, bracht zij de volgende aspecten naar voren:

- Niet overtrokken moet worden dat de 4 genoemde disciplines altijd zo gezamenlijk moeten optreden, omdat in de praktijk blijkt dat mensen niet altijd hulp tegelijkertijd nodig hebben van deze beroepsbeoefenaren. Derhalve dus niet samenwerken om het samenwerken (kost alleen maar veel geld) maar samenwerken als het functioneel is.
- Er moet voor gezorgd worden dat meer mankracht beschikbaar stellen niet alleen betekent: „meer van hetzelfde doen“; in de thuissituatie is juist behoefte aan zorg op maat, op hulp bieden buiten de zgn. kantooruren, op beschikbaarheid en bereikbaarheid 's avonds en in de weekeinden.
- In het vraagstuk over de grenzen van de zorg wordt meestal gedacht aan wel of niet invoeren van nieuwe medische ontwikkelingen. Belangrijk is echter ook de vraag te beantwoorden of de zorgverlening die thuis geboden kan worden ook zijn grenzen kent. De woordvoerder vroeg de regering naar oplossingen om als een werkende partner een zieke partner thuis wil mee verzorgen/verplegen dit mogelijk te maken. De huidige sociale verzekeringen bieden hiervoor geen mogelijkheden, want ontslag nemen betekent geen uitkering en bij volledige verzorging wordt meestal uitgegaan van opname in een ziekenhuis en/of verpleeghuis.
- Om er voor te zorgen dat huisartsen niet al te vlug verwijzen naar specialisten, werd gevraagd meer aandacht te besteden aan:
 - de mogelijkheid van overleggroepen tussen huisartsen en specialisten in de regio om over verwijzingsgedrag te spreken.
 - het invoeren van een advies/consultkaart naast de verwijzingskaart,
 - de mogelijkheid om het abonnementensysteem, waarbij de huisarts beloofd wordt voor de activiteiten die hij niet onnodig door anderen laat verrichten.
 - niet zonder meer er van uit te gaan dat praktijkverkleining altijd leidt tot kwaliteitsverbetering van de zorg.
- Het belang om meer evaluatie te doen naar effecten en resultaten van hulpverleningen, alsmede naar effecten wat met het meer beschikbare geld is gedaan.
- Niet uitgesloten moet worden de mogelijkheid van privatisering van hulp.
- Tot slot is ervoor gepleit dat dienstverbanden van o.a. huisartsen, fysiotherapeuten niet dwingend opgelegd moet worden: bovendien moet aan andere beroepsbeoefenaren als bv. ergotherapeuten, verpleegkundigen, diëtisten de mogelijkheid niet worden onthouden zich zelfstandig te vestigen.

(Voor nadere informatie: mevr. drs. M.M.H. Kamp, tel. 070-614911 tst.2091).

Eerste Kamer

Organisatie Bescherming Bevolking

Bij de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken in de Eerste Kamer is door de VVD-fractie kritiek geleverd op het kabinetsbeleid met betrekking tot de Bescherming Bevolking (B.B.).

Reeds in 1980 liet Minister Hans Wiegel weten, dat de B.B. zou worden opgeheven en vervangen door een Algemene Hulpverleningsorganisatie, waarvan de geregionaliseerde brandweer de kern zou vormen. Het parlement stemde met dit voornemen in. Onverhoeds, uitsluitend uit financiële overwegingen, besloot dit kabinet tijdens de voorbereiding van de begroting voor 1984, dat de B.B. per 1 januari 1984 zou moeten verdwijnen. Een duidelijk voorbeeld van het weggooien van oude schoenen voordat er nieuwe zijn gekocht. Voordat de B.B. kan worden opgeheven moeten immers eerst de nieuwe Rampenwet en de nieuwe Brandweerwet in het Staatsblad staan. Zover is het nog lang niet. Voorts moet het Rode Kruis-besluit worden gewijzigd, alsmede de beschikking op het Korps Mobiele Colonnies, omdat deze beide organisaties een gewijzigde taak krijgen in de nieuwe organisatie.

Pas daarna kan de Intrekingswet B.B. in het parlement worden behandeld. Terecht heeft daarom de Tweede Kamer in een motie Mateman (CDA) – Lauxtermann (VVD) uitgesproken, dat de B.B. niet zal mogen worden opgeheven, alvorens de nieuwe organisatie kan functioneren.

Staatssecretaris Van Amelsvoort zegde woordvoerder Molly Geertsema toe, dat hij deze motie zal uitvoeren. Daarbij maakte hij echter de indruk dat hij aan de motie een zeer beperkte uitleg gaf, namelijk dat hij de B.B. zou opheffen, zodra aan bovengenoemde formele eisen zou zijn voldaan. De strekking van de motie is echter ongetwijfeld, dat de B.B. niet zal worden opgeheven, voordat de nieuwe organisatie daadwerkelijk kan functioneren. (En dan zijn we vele jaren verder.) Ondertussen, aldus de VVD-woordvoerder bloedt de B.B. dood. Reeds nu zou bij een ernstige ramp de B.B., niet meer in staat zijn hulp te bieden.

Ook ten aanzien van het beroepspersoneel van de B.B. is dit een onverantwoord beleid. Als sinds 1974, de eerste nota over de toekomst van de B.B., verkeren de B.B.-ers in onzekerheid. Nog steeds is er geen sociaal plan en geen herplaatsingsplan.

Deze laatste twee plannen zegde de staatssecretaris echter op korte termijn toe, tezamen met een uitvoeringsnota over de toekomst van de civiele verdediging.

(Voor nadere informatie: mr. W.J. Geertsema, tel. 08309-3260).

Herindeling Krimpenerwaard

Vele honderden jaren is de Krimpenerwaard een vrij geïsoleerd gebied geweest, waar men sterk op zichzelf was aangewezen. Nu nog is aan de van elkaar afgewende ligging van veel dorpen te zien, dat men gewend was zoveel mogelijk zijn eigen zaken te regelen. Voor vele betrokkenen is de gemeentelijke herindeling dan ook een pijnlijke kwestie. Maar, van de 12 gemeenten hebben er acht minder dan 6.000 inwoners, en vier zelfs minder dan 3.000, waardoor gemeentelijke herindeling onontkoombaar is.

Verschuivende uitgangspunten moeten volgens de VVD-fractie daarbij wel in het oog worden gehouden: de herindeling moet voor een lange periode afdoende zijn; het moet passen bij de hoofdtaak van de Krimpenerwaard – het

aanwezige landschap behouden –; en de herindeling moet zodanig zijn dat stad en platteland hun eigen karakter kunnen blijven behouden.

Naast bestuurlijke motieven moeten daarbij ook sociologische, planologische, economische en demografische motieven een rol spelen bij de afweging van de verschillende belangen.

Wat betreft het oostelijke gebied is de VVD-fractie van mening, dat geen samenvoeging moet plaatsvinden van de stad Schoonhoven met haar ommeland. Schoonhoven moet blijven wat het is, en bekeken moet worden hoe de indeling van de andere zes landelijke gemeenten aan de Oostkant plaats moet hebben.

Na ampele beschouwing van alle voors en tegens heeft de VVD-fractie samen met de CDA een amendement ingediend, voor de zogenaamde Wiegel-variant. Dit houdt in dat enerzijds Haastrecht, Vlist en Stolwijk (ca. 9.500 inwoners) worden samengevoegd, anderzijds Bergambacht, Ammerstol en Berkenwoude (ca. 8.500 inwoners). Zo komen 2 landelijke gemeenten tot stand die niet te grootschalig, en ook niet te kleinschalig zijn.

In het westelijke gebied voelt de VVD-fractie vooralsnog meer voor een combinatie van Krimpen aan de Lek met Lekkerkerk, dan voor een combinatie van Krimpen aan de Lek met het verstedelijkte Krimpen aan den IJssel. Een eindconclusie over dit deel van het wetsontwerp moet echter nog worden genomen.

Een nieuw element in de discussie rond de herindeling van de Krimpenerwaard is, sinds enige tijd, de betrokkenheid van de gemeente Moordrecht. Moordrecht en Gouderak zijn te beschouwen als een dubbelkern, waarvan het onlogisch is, als zij niet in één gemeentelijk verband zouden komen. In sociaal en kerkelijk opzicht zijn beiden erg vergroeid; er is een uitstekende pontverbinding; de dorpskernen liggen maar 200 m. van elkaar en de gemeentebesturen hebben zelf ook stappen ondernomen om tot samengaan te komen. Al deze argumenten droegen ertoe bij dat VVD-woordvoerder voorstelde om te bevorderen dat op korte termijn wordt onderzocht of een samengaan van Ouderkerk aan den IJssel met de dubbelkern Gouderak/Moordrecht mogelijk is. Hierdoor zou een groene buffergemeente tussen Krimpen aan den IJssel en Nieuwerkerk aan den IJssel enerzijds, en Gouda anderzijds ontstaan, met zo'n 14.500 inwoners, die vele voordelen biedt.

Al met al een ingewikkelde, alomvattende streeksgewijze herindeling, die vele mensen uit dit gebied in beroering heeft gebracht. Of, zoals de VVD-woordvoerder citeerde: „Zeeën van tijd, bergen papier en golven van emoties zijn door de Waard gegaan“.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911 toestel 3114).